

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЖЛЕННЯ САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННІКАў БССР

№ 9 (1024)

Субота, 26 лютага 1955 года

Цана 50 кап.

Слова выбаршчыкаў пра сваіх кандыдатаў

Выбарчы плакат Н. Гуцёва і А. Даглава, выпушчаны Бельдзяржвыдавцтвам.

Наш кандыдат

Доўга будучы помніць калгаснікі нашай сельгасарцелі дзень сустрэчы са сваім кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР Пятром Усцінавічам Броўкам. На гэтую сустрэчу прыйшлі калгаснікі ўсіх палыводных бригад як нашай, так і суседніх сельгаскасападарчых арцелей. Святочна прыбраны клуб быў перапоўнены.

Дружнымі апладысмантамі сустрэлі выбаршчыкі свайго кандыдата—Пятра Усцінавіча Броўку. Выказалішы шчырую ўдзячнасць выбаршчыкам за давер'е, Пятрусь Броўка коратка расказаў аб сваім жыццёвым шляху. І перад вачымі выразна паўстаў добра памятыны многім з нас гады жыцця ў даравоўняўняй беларускай вёсцы. Шчырую праўду выказаў П. Броўка, калі сказаў, што толькі дзякуючы савецкай уладзе, ён, сын бедняка, сям'я якога складалася з дзесяці чалавек і мела два з паловай гектары зямлі, змог атрымаць вышэйшую адукацыю і стаць пэтам.

У сваю чаргу і мы маглі многае сказаць аб тым, як родная савецкая ўлада дала магчымасць нашым дзеям вучыцца ў вышэйшых навучальных устаноў Мінска, Вільняўска, Ленінграда, Масквы. А колькі нашай калгаснай моладзі вучыцца ў Ашмянках — у вучылішчы механізацыі сельскай гаспадары, у педагогічным вучылішчы, у сельгаскасападарчых тэхнікуме, у школе медыцынскіх сястраў! Некалькі з іх ужо скончылі гэтыя навучальныя ўстановы і цяпер працуюць у нашым і суседніх калгасках аграномамі, трактарыстамі, камбайнерамі, настаўнікамі, медыцынскімі сястрамі, дапамагаюць нам завяўваць высокі ўраджай збожжавых і тэхнічных культур.

А з якой увагай слухалі мы вершы «На Палесці гоман, гоман», «Не трэба вайны!».

Мы дзеші вялікай, савецкай зямлі, Мы з домай аб міры і шчасці ўзрадзі, Мы хочам зямлю даглядаць, засяваць, Мы хочам свае гарады будаваць, Мы хочам, каб кожны у радасці жыў, Каб кожны дзёшчэ гадаваў і вучыў, Мы клічам па свеце з'еднацца сяброў, Каб полемія бойкі не ўспыхнула зноў. Таварыш, Сягоння ў нас думы адны: Мір нам патрэбен, Не трэба вайны!

Кнігі Пятруся Броўкі карыстаюцца вялікай папулярнасцю сярод калгаснікаў. Нашы калгаснікі рыхтуюцца сустрэць дзень выбараў новымі поспехамі ў падрыхтоўцы да вясновай сяўбы. Мы вывесілі на палі каля трох тысяч тон торфу і каля паўтара тон гною. І як прыёма было аднавіць і ўбачыць, што наш кандыдат разумее наша старанне, застаўся задаволены нашай працай. Усё ў калгасным жыцці было яму цікавым і бліжнім. Пятрусь Броўка падоўгу гутарыў з калгаснікамі, аглядаў нашы фермы, шчыра жадаў нам новых поспехаў. Разам з ім мы чыталі і абмяркоўвалі пастанову студэнцкага Пленума ЦК КПСС аб навічачым вытворчасці прадуктаў жывёлагадоўлі.

Не сумняваемся, што наш кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР Пётр Усцінавіч Броўка з часцю апраўдае давер'е сваіх выбаршчыкаў. У дзень выбараў мы ўсе, як адзін, аддадзім за яго свае галасы.

В. САФРОНАУ — старшыня калгаса «30 год БССР», **У. ЛІШТАН** — калгаснік.

Ашмянскі раён.

Мы захапляемся яго творами

Калі чытаеш са сцены творы Кандрата Крапіны, адчуваеш, якая сіла ў кожным слове пісьменніка, як удала, востра і трапа на вырывае ён галаваціпаў, бюракратыў, шкіднікаў, падхалімаў, балбатуноў! І хоць мінула нам яна гадоў з часу напісання гэтых баек, яны не губляюць сваёй актуальнасці і ў нашы дні. Мы захапляемся яго байкамі, многія з іх ведаем напаміны і ахвотна з імі выступаем. Нядаўна нам давялося чытаць байкі Крапіны «Сука ў абане» і «Сава, асаў ды сонца» ў прысутнасці самаго аўтара. Выбар наш паў на гэтыя байкі таму, што ў іх пісьменнік з абуреннем выступае супраць падхалічыкаў-каў.

Але з усіх жанраў, з якімі нам прыходзіцца сустрапацца, асаблівым поспехам карыстаюцца драматычнымі творами Крапіны. Нам разам з калектывам мастацкай самадзейнасці Клічэўскай хаты-чытальні давялося ставіць «Пяць жаваранкі». Блізка знаёмства з гэтай п'есай было сапраўдным святлом для ўсіх нас — удзельнікаў гэтай спектакля. Ролю Штэпанава ўдала сыграў загадчык Клічэўскага аддзела культуры **Ус. Шамаль**. Яго мастацкі густ дапамог раскрыць вобраз, данесці да глядача думку аўтара. Дэлегат Вярхоўнага Савета БССР **Роза Васільеўна Бузіна**, якая была ініцыятарам пастановкі, добра справілася з роляю селькініка абласнога Упраўлення сельскай гаспадары. Паўліну Бохан іграў загадчыца хаты-чытальні **Ф. Мацёшонка**. Разжысць нашага спектакля быў **Ус. Шамаль**.

Спектакль быў цэлым сустрэчым глядачамі. Гэта з'явілася для нас лепшай падзякай за працу, якую кожны з нас уклаў у агульную справу.

Мы вельмі рады, што Кандрат Кандратавіч Крапіна наш кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР. Часта ён бывае ў нашым раёне.

Кандрата Кандратавіча мы наважаем і як пісьменніка, і як вучонага. Творы яго дапамагаюць нам жыць і змагацца за лепшую будучыню, за камунізм.

Е. ДОУБНЯ, М. СЧЫСЛЕНАК, удзельнікі калектыву мастацкай самадзейнасці Клічэўскага раённага Дома культуры.

Крылатая песня

Самыя лепшыя песні заслужана лічацца народнымі. Яны кранаюць душу чалавека сваёй шчырасцю, мяккім лірычным пацудоўем. Збіраны народнай песні, яе апрацоўцы і прапаганда прывасяціў сваё жыццё нашаму кандыдату ў дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР па Хойніцкай выбарчай акрузе — народнаму артысту БССР **Рыгор Раманавіч Шырма**.

Глыбокага знаўду песеннай народнай творчасці **Рыгора Раманавіча** ведаюць ва ўсіх кутках нашай рэспублікі, ды і не толькі на Беларусі. На крылах песні разнеслася аб ім слава па ўсёй нашай савецкай зямлі.

Цудоўны харавы калектыў, якім кіруе палкі прапагандаіст песні, нарадзіўся ў памятным 1939 годзе, калі была ўз'еднана Заходняя Беларусь у адзіную беларускую савецкую дзяржаву. З таго часу **Рыгор Раманавіч Шырма** настаяна працуе над стварэннем сапраўды прафесійнальнага хору. І трэба шчыра сказаць, што ён дасягнуў значных поспехаў. Цяпер **Лічэўскі хор Беларускай ССР** заслужана лічыцца адным з лепшых харавых калектываў у краіне.

З вялікім задавальненнем слухалі мы па радыё выступленне **Лічэўскага хору БССР** у заключным канцэрце дэкады беларускага мастацтва і літаратуры ў Маскве. Канцэрт адбыўся ў Вялікім тэатры Саюза ССР. Лепшых прадстаўнікоў беларускага мастацтва слухалі масквічы, служалі кіраўнікі партыі і Савецкага ўрада. Які гэта гонар і якая адказнасць была ўскладзена на ўдзельнікаў цудоўнага канцэрта!

І вось мы пачулі добра вядомую нам

песню беларускага кампазітара **Ул. Алоўнікава** «**Радзіма мая дарагая**». Здавалася нам, што і мы разам з легкакрылай песняй выйдзем на неабсяжныя прасторы нашай Радзімы, захапімаемся яе новымі гарадамі і бязмежнымі калгаснымі паямі, празджаем каналы, што злучылі паміж сабой пяць мораў...

У рэпертуары хору звыш 300 песень. Многія з іх чулі калгаснікі нашых сельгасарцелей «**Новы шлях**» і «**Піонер**». Лепшыя песні беларускага народа, поўныя лірычнага пацудоўя і задумлівай цяплым, хор выконвае з вялікім майстэрствам. Асабліва добра запамініліся нам песні: «**Радзіма мая дарагая**», «**На Палесці гоман, гоман**», «**Вечарынка у калгасе**», «**Край мой любімы**», «**Дзень добры, Масква**», руская народная песня «**Гібель «Варага**» і іншыя. Добра выконвае хор творы класікаў **Гайні, Чайкоўскага, Барадзіна, Танеева**, лепшыя творы савецкіх кампазітараў і кампазітараў краіны народнай дэмакратыі.

Таланавіты харавы калектыў добра вядомы ў нашай краіне. За 15 год свайго творчай дзейнасці хор даў каля трох тысяч канцэртаў, яго слухала каля двух мільянаў чалавек. Значная заслуга ў гэтым і нашага кандыдата **Рыгора Раманавіча Шырма**, за якога мы заўтра з радасцю будзем галасаваць.

К. МАРОЗАУ — старшыня калгаса «**Піонер**», **В. ГЕПАУ** — калгаснік сельгасарцелі «**Новы шлях**», **М. ЛАСОЎСКІ** — сакратар комсамольскай арганізацыі калгаса «**Новы шлях**» **Троцінскага сельсавета Хойніцкага раёна**.

Таланавіты кампазітар

Механізатары Чачэрскай МТС і калгаснікі сельгасарцелі імя **Кірава** вылучылі кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР старшыню праўлення Саюза савецкіх кампазітараў БССР, мастацкага кіраўніка **Бельдзяржфільмавіч**, кампазітара **Яўгена Карлавіча Цікоцкага**. Яго песні, сімфанічныя творы, оперы вядомы многім аматарам музыкі.

Да дня выбараў у Вярхоўны Совет БССР і мясцовыя Саветы дэпутатаў прапоўняць мы падрыхтавалі новую канцэртную праграму. Сярод многіх яе нумароў удзельнікі нашага харавога гуртка ў дзень выбараў выканаюць і песню **Я. Цікоцкага** «**Разгаралася сонейка яснае**».

Заўтра мы дружна прагадасем за кандыдата блоку камуністаў і беспартыйных — таланавітага беларускага кампазітара **Яўгена Карлавіча Цікоцкага**.

М. ЗАГДАЙ — мастацкі кіраўнік **Чачэрскага раённага Дома культуры**, **Г. САВІЧ** — інструктар раённага Дома культуры, **Г. ТАРАСАВА**, **К. ПРЫВАЛАВА** — удзельнікі гуртка мастацкай самадзейнасці.

Вялікая дружба

У гэты вечар клуб вёскі **Пагост-Загародск** **Лічэўскага раёна** быў асабліва перапоўнены: хлебаробы калгаса «**Перамога**» прыйшлі да сустрэчы са сваім кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР **Заірам Ісакавічам Азгурам**.

Выбаршчыкі **Лічэўскай** выбарчай акругі **Брэсцкай вобласці** ў другі раз вылучылі ў вярхоўны орган улады кандыдатаў народнага мастака. Разам з дарослым **Заірам Ісакавічам** горава віталі выхаванцы дзіцячага дома.

Юныя танцоры, спевакі падрыхтавалі да сустрэчы свой канцэрт. **Ніна Кудзько** расказала на сходы аб моцнай дружбе выхаванцаў дзіцячага дома з народным мастаком **Заірам Ісакавічам Азгурам**.

Чатыры гады назад **Заір Ісакавіч** наведаў дзіцячы дом. З таго дня і пачалася дружба паміж выхаванцамі і народным мастаком БССР.

У хуткім часе ў дзіцячы дом прыйшла пасылка. У ёй былі цудоўныя масляныя фарбы. Для дарослых, мабыць, яны былі не такой ужо каштоўнай рэччу, але для дзяцей і асабліва для юных мастакоў гэта быў цэлы скарб.

Цёплыя лісты і віншавальныя тэлеграмы **Заіра Ісакавіча** яшчэ цёплей аб'ядноўвалі дзіцячы калектыў, натхнялі дзяцей на працу і вучобу.

Ішоў 1952 год. Страшэнная завіруха замяла дарогі, а да абласнога і раённага цэнтра добрае дзесяткі кілометраў. У дзіцячым доме на зыходзе былі дрывы. Прыгэты з лесу яшчэ не было на чым. І вось у гэты цяжкі час на дапамогу дзецям зноў прыйшоў народны дэлегат. Дзякуючы яго намаганням і клопатам дзіцячы дом атрымаў новую аўтамашыну.

Бальцоўскія клопаты дэпутата **Азгура** выхаванцы адчуваюць нават яго выйшаў з ролінага дзіцячага дома. Калі ў гэтым годзе цяжка захварэў былі выхаванец, цяпер студэнт **Шінскага гідратэхнікума Яўгена Васільевіча Заір Азгур** не пакінуў гэты выпадак без увагі. Ён дапамог набыць хвораму пудэўку ў санаторыі.

Піонеры зайздросціць дарослым, якія будуць заўтра дружна галасаваць за кандыдата ў дэпутаты **Заіра Ісакавіча Азгура**. Але нічога, затое яны выступаць з вялікім канцэрта перад выбаршчыкамі вёск **Боркі і Пагост-Загародск**. Цудоўныя песні, танцы, добрая праца і вучоба — вось іх голас за народнага мастака БССР **Заіра Ісакавіча Азгура**, вернага слугу народа!

Н. СОКАЛАУ, Р. ПОПЕЛЬ, А. РАБАУ, былыя выхаванцы **Пагост-Загародскага дзіцячага дома**, студэнты **Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя В. І. Леніна**.

Заслужаны поспех

Увечары 11-га лютага ў першы дзень дэкады беларускага мастацтва і літаратуры ў Маскве мы з вялікай асадолай слухалі оперу «**Дзяўчына з Палесся**», якая трансліравалася з Вялікага тэатра оперы і балету ў Мінску. Толькі родная савецкая ўлада акрыла народу шлях у навуку, мастацтва.

Нікалай Дамітравіч Ворвулеў праявіў сабе таланавітым спеваком. За абслугоўвання фронту ў дні Вялікай Айчыннай вайны ён узагароджаны ордэнамі і медаламі.

Мы радуемся творчым поспехам нашага кандыдата.

Ул. КУЗЬМАНОВІЧ — старшыня калгаса імя **Дзімітара У. ШАГАЙ** — заг. Маласкай пачатковай школы, **Е. МІХАЛЮК** — настаўніца **Хідрынскай сямігадовай школы**, **Н. ГРОМ** — заг. **Хідрынскай сельскай бібліятэкі Кобрінскага раёна**.

Свята беларускага мастацтва

Заключны канцэрт у Вялікім тэатры СССР

Хвалючай дэманстрацыяй дружбы і адзінства народаў СССР, яркага росквіту многанацыянальнай савецкай культуры з'явілася дэкада беларускага мастацтва і літаратуры ў Маскве. Дзесяць дзён на маскоўскай сцэне ішлі спектаклі буйнейшых тэатраў Беларусі, якія пазнамілі працоўныя сталіцы з дасягненнямі драматычнага, опернага і балетнага мастацтва БССР. У клубах і палацах культуры праходзілі цёплыя сяброўскія сустрэчы з пасланцамі брацкага народа. Каля ста тысяч масквічоў пабывалі на спектаклях, канцэртах і вечарах беларускага мастацтва і літаратуры.

21 лютага ў Дзяржаўным акадэмічным Вялікім тэатры Саюза ССР адбыўся заключны канцэрт дэкады. У зале — наватары маскоўскіх прадпрыемстваў і дзеячы культуры, партыйныя і савецкія работнікі, афіцэры Савецкай Арміі і Флоту, кіраўнікі пасольстваў і місій, акрэдытаваныя ў Маскве. Плаўна рассоўваецца заласна. У глыбіні сцэны гіганцкі серп і молат — сімвал непарушанага саюза рабочага класа і сялянства, асновы магутнасці Савецкай дзяржавы. Сцэну акаймоўвае малюнічы беларускі нацыянальны арнамент. Ён паўтараецца на рознакаляровых нацыянальных касцюмах удзельнікаў вядомага зводнага хору.

Канцэрт пачынаецца вершам **Які Купалы** «**Дзень добры, Масква**» ў выкананні народнага артыста СССР **В. Платонава**.

Магутна гучыць «**Песня аб партыі**» кампазітара **У. Алоўнікава** ў выкананні зводнага хору. З вялікім пацудоўем і мастацкай выразнасцю спявае затым хор «**Любы зоры залатыя**» **Р. Галавасцікава** — задушэную песню аб любімай Айчыне, аб квітнеючай Беларусі і яе цудоўным народе. Тым-жа ўзнятым радасным настроем напоўнена уверцюра да оперы «**Дзяўчына з Палесся**» **Я. Цікоцкага**, якую выканаў аркестр.

Багатыя талентамі беларускі народ! Многа святочнасці ўнеслі ў канцэрт дзеці. Яны выступалі ў розных жанрах — спяванні, танцах, музычным ансамблём. Дружнымі апладысмантамі суправаджалі выступленні хору вучні Мінскай музычнай школы і Мінскага харэаграфічнага вучылішча. Над кіраваннем заслужанага дзеяча мастацтва БССР **Т. Каламіядавай** выступіў ансамбль юных скрыпачоў.

Віртуознасцю, багачцем адценняў адначасла выкананне аркестра народнага інструментаў над кіраваннем заслужанага артыста БССР **І. Жыновіча**. Старадаўні народны інструмент цымбалы ва ўмелых руках музыкантаў перадаваў чароўныя мілагучныя мелодыі народнай песні «**Пераб'ячка**» і фінал «**Сімфаніеты**» **М. Чуркіна**. У суправаджанні гэтага выдатнага аркестра цёпла прагучала руская народная песня «**Тройка**». Сольную партыю выканаў удзельнік мастацкай самадзейнасці **А. Пронін**, удадальнікі гучнага лірычнага тэатра.

На сцэне — хор калгаса «**Новае жыццё**» **Тураўскага раёна Гомельскай вобласці** (кіраўнік **хору Н. Беспалаў**). У гэтым калектыве асабліва ярка ўзасобіліся рысы, удасціўныя народнаму беларускаму мастацтву, якое развіваецца ў пэсных узасамасувях з культурнымі дасягненнямі рускага і украінскага народаў. Уанікшы каля дзесяці год назад, калгасны хор няспынна ўзбагачаў сваю праграму замучажымамі песеннай народнай творчасці. Музыка, з удзімам праспяваў ён песню «**Сабраліся хлебаробы**». Створаная самімі калгаснікамі, яна непасрэдна перадае радасці і пафас працы беларускіх хлебаробаў на роднай зямлі.

Народным гурамам іскрачка выканана хорам палеская песня «**Бычок**». Слухачы горава віталі таланавіты калектыў. Выступалі ў канцэрце і другі папулярны ансамбль мастацкай самадзейнасці — танцавальны калектыў **Гомельскага палаца культуры імя В. І. Леніна** (мастацкі кіраўнік — заслужаны дзеяч мастацтва БССР **А. Рыбальчанка**).

Карціны шчаслівага жыцця сельскай моладзі, яе праца і адпачынак выразна перададзены ў вачэйна-харэаграфічнай сюіце **Дзяржаўным беларускім народным хорам** над кіраваннем заслужанага дзеяча мастацтва БССР **Г. Цігоўча**. Ансамбль прыяцнуў гарачыя сімпатый публіцы выразнасцю і рознастайнасцю тэмпаў і малюнкаў народнай песні і танца ад летуценных дзювочых карагодў у вачэйным змроку да імкліва вясёлай традыцыйнай «**Бубні**» — з танцам і спяваннем.

Таланавітым папулярызатарам народнага мастацтва, тонік выканаўцам класічнай харавой музыкі з'яўляецца **Дзяржаўны хор БССР** (кіраўнік — народны артыст БССР **Р. Шырма**). З аднолькавым майстэрствам, пранікліва хор выконваў і творы **Танеева і Гендэля**, і песню беларускага кампазітара **У. Алоўнікава** «**Радзіма мая дарагая**».

Значная частка канцэрта складалася з выступленняў таланавітых салістаў Беларускага дзяржаўнага ордэна **Леніна Вялікага тэатра оперы і балету**. Цёпла прынялі слухачы выступленне заслужанага артыста БССР **Т. Ніжнікавай**, якая выканала арыйю **Марфачы** з оперы «**Дзяўчына з Палесся**». У суправаджанні аркестра над кіраваннем **Л. Любімава** лёгка і грацыёзна танцавалі класічны вальс **Лягунова** салісты і маладзёжны ансамбль балету тэатра. З поспехам праспявала арыйю **Вані** з оперы «**Іван Сусянін**» заслужаная артыстка БССР **К. Буршова**. Малаяда таланавітага салістка балету заслужаная артыстка БССР **Л. Ражанова** тэмпераментна, з прыгожай прастатай выканала ў пары з народным артыстам БССР **С. Дрэчым** адыжэ з гераічнага балету «**Пальмяныя сэрцы**» (пастаноўка народнага артыста **РФССР** і БССР **А. Ермалева**, дырыжор заслужаны артыст БССР **І. Гітарскі**). Цёплы прымём быў аказаны спевакам — народным артыстам БССР **Р. Млодэк**, **Н. Ворвулеву**, **М. Зюванаву**, актыву ў складзе заслужанага артыста БССР **Л. Браўніна**, артыстаў **С. Удвічэнкі**, **А. Генералава**, **В. Нікольскага**, **В. Лубнога**, **Г. Жука**, **В. Арленіна**, **В. Плевіна**.

Дасціпна, у імклівым тэмпе, з вялікай вынаходлівасцю ішоў спартыўны танец, які перадае сілу, спрыт, высокую спартыўнае майстэрства савецкай моладзі (танцавальная група ансамбля песні і танца Беларускай вайскай акругі, мастацкі кіраўнік — заслужаны артыст БССР **В. Сербін**). Вялікім поспехам карысталася беларуская полька, у якой танцавальны калектыў навучануцаў раменіцкага вучылішча БССР ярка прадэманстраваў сваё майстэрства.

Захапленне глядачоў выклікаў фінал канцэрта. Зноў узнімаюцца лёгкія малюнічыя зслоні, адрыўшыся вельмірае поле квітнеючага **Ільну**. Але вось блакітныя кветкі заварушыліся, расуноліся, прапускаяць цэлы карогд вясёлай, сміяшлівай дэтарвы ў беласнежных блузах і чырвоных галыштках. І ў жоўнага, хто іх убачыў, уаніка радасная думка: якія шчаслівыя дзеці нашай краіны! Апафеозам усяго канцэрта прагучала ў выкананні зводнага хору песня «**Мы беларусы**» (аўтар **Н. Сакалоўскі**), натхненая бязмежнай любоўю да сацыялістычнай Радзімы, вялікімі пацудоўмі дружбы і брацтва, якія звязваюць у адзіную сям'ю ўсе народы краіны Саветаў.

На канцэрце прысутнічалі таварышы **Н. А. Буланін**, **Б. Е. Варашчыла**, **Л. М. Кагановіч**, **Г. М. Маленкоў**, **А. І. Мікаеў**, **В. М. Малаў**, **М. Т. Нервухін**, **Н. С. Хрушчов**, **П. Н. Паспелаў**, **М. А. Суслэй**, **Н. Н. Шаталін**, сакратар ЦК КП Беларусі **Н. С. Патоличаў**, Старшыня Праўдзіму Вярхоўнага Савета БССР **В. І. Каалоў**, Старшыня Савета Міністраў БССР **К. Т. Мазураў**.

Заключны канцэрт дэкады прайшоў з вялікім поспехам. Ён з'явіўся сапраўдным святкам беларускага мастацтва.

(ТАСС).

Прыём у Міністэрстве культуры СССР у гонар удзельнікаў дэкады беларускага мастацтва і літаратуры

У Маскве закончылася дэкада Беларускага мастацтва і літаратуры. 22 лютага Міністэрства культуры СССР наладзіла прыём у гонар беларускіх гасцей — удзельнікаў дэкады.

На прыёме прысутнічалі артысты Беларускага тэатра оперы і балету, драматычных тэатраў імя **Які Купалы**, імя **Якуба Коласа**, рускага драматычнага тэатра БССР, музыканты, кампазітары, мастакі, пісьменнікі, удзельнікі харавых і танцавальных ансамбляў, калектываў мастацкай самадзейнасці.

Міністр культуры СССР **Г. Ф. Александрэў** гарача павішываў дзеячоў мастацтва Беларусі і пажадаў ім новых творчых дасягненняў.

Са словам у адказ выступіў Старшыня Савета Міністраў Беларускай ССР **К. Т. Мазураў**.

— Дазвольце мне, — сказаў ён, — ад імя Беларускага народа выказаць глыбокую падзяку Цэнтральнаму Камітэту Камуністычнай партыі і Савецкаму ўраду за тую вядулю дапамогу, якая аказана і аказваецца Беларускаму народу ў развіцці гаспадаркі і культуры нашай рэспублікі.

Беларуская культура, нацыянальная па

(ТАСС).

Да вынікаў дэкады беларускага мастацтва і літаратуры ў Маскве

Творчыя абмеркаванні

У дні дэкады ў Саюзе пісьменнікаў СССР абмяркоўваліся творы беларускай прозы, паэзіі, дзіцячай літаратуры, драматургіі, крытыкі і літаратуразнаўства.

Цікавым і асцярожным было абмеркаванне паэзіі, праведзенае пад старшынствам А. Пракоф'ева.

Ва ўступным слове П. Глебка ахарактарызаваў сучасны стан беларускай паэзіі, асабліва творчасці некаторых нашых паэтаў.

Конкрэтная размова ішла аб паэмах «Аповесць пра залатое дно» А. Зарыцкага, «Толькі ўперат» А. Куляшова, «Кладкі Градоўскага» М. Лужаніна і зборніку вершаў Д. Кавалёва «Мы не расстанемся».

Паэма А. Зарыцкага, — сказаў А. Жараў, — народжана нашай сучаснай рэалісці і прасікута паэсам барыбэр быццём перажытка старога. Сіла паэмы — у сатырычнай вострастасці паказу адмоўных з'яў; стварэнне вобраза Шпунта — сапраўднае ўдана паэта.

Я. Мазальню адзначыў, што ў беларускай паэзіі паслявова развіццё апыніў жанр. Паэма А. Зарыцкага — твор з ярка выяўленымі характарамі, якія выклікаюць жывы водгук чытачоў. Недахопам твора прамоўца лічыць беднасць вобраза Якуба Шацкі. Апошняя частка паэмы напісана скоратворна.

— У «Аповесці пра залатое дно», — сказаў М. Мамсімаў, — удада спалучацца паказ грамадскага і асабістага ў жыцці чалавека, а гэта вельмі важна для ўсёй нашай паэзіі.

Я. Хелеснік адзначыў, што твор А. Зарыцкага — не выпадковае ўдана аўтара. Беларускія паэты паслявова вучацца ў рускіх класікаў. Сяўжэтнасць у спалучэнні з лірычнасцю, задушэннасцю — значная завава беларускіх паэтаў.

Аб паэме А. Куляшова гаварылі Н. Асанай, Л. Залеская, А. Клінаў. Яны адзначылі наватарскі характар апошніх твораў паэта, іх вялікае значэнне для савецкай літаратуры. Разам з тым, Н. Асанай выказаў рад крытычных заўваг у адрас паэта. Ён зазначыў, што хацеў-бы бачыць у яго новых творах больш руху, сутыкненняў, больш складаных сюжэтаў і выразна акрэсленых характараў.

З заўвагамі Н. Асанова не згадзіўся А. Клінаў. Яна, сказаў ён, асабліва ўспяхова паэма «Толькі ўперат» — выдатны лірычны маналог. Не згадзіўся ён з думкай Н. Асанова, што ў паэме бачыцца спрычканне веры, збеднены рыфмы.

Станоўчую ацэнку паэмы «Кладкі Градоўскага» далі ў сваіх выступленнях В. Рамізественскі і Б. Ярынін. Л. Озеру і М. Келінідзе спыніліся падрабязна на аналізе вершаў М. Лужаніна. Л. Озеру лічыць, што ў «Кладках Градоўскага» ёсць толькі прыватныя ўданы, затое сапраўдна паэзія дасягнуў у многіх лірычных і сатырычных вершах.

— М. Лужанін — своеасаблівы паэт, — сказаў Л. Озеру. — Ён звартаецца да верша таму, што ў яго ёсць што сказаць. Гэта — мастак шырокага дыяпазону, майстар жанравых карцін, палітычнай сатыры.

— Зборнік «Мы не расстанемся» Д. Кавалёва, — сказала М. Ангер, — вельмі характэрная кніжка. На яе матэрыяле выразна бачны якасці і творчыя пошукі, якія перажывала ўся наша паэзія ў апошнія гады.

Большую частку свайго выступлення М. Ангер прысвятила пытанням агульнага стану сучаснай савецкай паэзіі. Аб вершах Д. Кавалёва яна выказала толькі пасобныя прыватныя заўвагі.

М. Сметлю адзначыў, што Д. Кавалёў з'яўляецца таленавітым паэтам, у якога ёсць німаля добра зробленых вершаў. У той-жа час прамоўца ўказаў, што паэт не заўсёды патрабавальна ставіцца да слова.

Шмат увагі ўдзельнікі абмеркавання аддалі пытанням перакладаў. Праўда, гаварылася галоўным чынам аб недакладнасцях у перадачы пасобных строф, радкоў, вобразаў і вельмі мала закраналіся агульныя праблемы, звязаныя з перакладамі нацыянальных літаратур.

— Беларуская паэзія багатая, народная, лірычная, — сказаў Н. Тіхануў. — Яна настолькі блізка да рускай паэзіі, што гэта старае асаблівае якасцё яе перакладаў.

У абмеркаванні беларускай паэзіі прынялі ўдзел Н. Сідарэнка, Н. Браун, А. Пракоф'ев.

На абмеркаванні «Нарыса гісторыі беларускай савецкай літаратуры», якое праводзіла пад старшынствам Я. Мазальню, прысутнічалі многія маскоўскія крытыкі і літаратуразнаўцы.

Станоўча ацаніўшы выхад у свет гэтай кнігі, дзе ўпершыню абгульняецца шлях беларускай савецкай літаратуры, удзельнікі абмеркавання многа ўвагі аддалі канкрэтнаму разгляду яе вартасці і недахопаў. Былі закрануты таксама і агульныя пытанні літаратуразнаўства: аб кампазіцыі і тыпе выдання нарысаў, аб перыядыцы гісторыі савецкай літаратуры, аб спалучэнні аналізу нацыянальнай спецыфікі і агульных рысаў, уласцівых усім брацкім літаратурам СССР і інш.

Выступіўшы адначай, што калектыву аўтараў нарыса ўдзелаў казачыц шлях развіцця беларускай савецкай літаратуры, раскрыць творчасць буйнейшых беларускіх пісьменнікаў. У кнізе правільна, хоць не дастаткова глыбока і падчас толькі дэкларацыйна, пастаўлены пытанні творчых узаемаузвясці і нацыянальнай спецыфікі беларускай савецкай літаратуры.

— З'яўленне нарыса, — сказаў К. Зелінскі, — значнае дасягненне беларускай крытыкі і літаратуразнаўства. Кніга прынесла карысць, яна дапаможа пазнаць дасягненні такой багатай і цікавай літаратуры, як беларуская.

Разам з тым, К. Зелінскі ўказаў на істотныя недахопы нарыса: у ім падчас няма належнай тэарэтычнай глыбіні, умення спалучыць ідэйны і мастацкі аналіз, слабая, невыразная мова.

Л. Клімовіч адзначыў, што манатэмаграфічны характарыстыкі пасобных пісьменнікаў адарваны ад агульных аглядаў. На яго думку, істотнай заганай кнігі з'яўляецца тое, што вельмі мала аналізавана майстэрства пісьменнікаў, своеасабліва іх творчасці.

— У нарысе, — сказаў ён, — справа зводзіцца па сутнасці да тэматычнага перакладу твораў. А гэта не можа змяніць аналіза. З-за гэтага некаторыя раздзелы кнігі выглядаюць як сума анатацый ад твораў пісьменніка.

А. Васленка адзначыў, што ў кнізе не дастаткова аддадзена ўвагі разгляду беларускай драматургіі і сатыры, аналізу асабліваецца стале жогна пісьменніка. Нарыс прамеру сацыялізавана, напісаны беднай, сухой мовай, у якой сустракаецца німаля зафірмаваных выказаў.

— Асвятляючы шлях развіцця беларускай савецкай літаратуры, — сказаў А. Бачароў, — аўтары павінны былі асноўную ўвагу аддаць творах, якія з'яўляюцца сапраўднымі і здыткам. На жаль, яны не заўсёды выбіралі лепшае, таму ў кнізе часам ад твораў дадана збыццё гаворыцца столькі-ж, як і аб творах, якія ўвайшлі ў залаты фонд літаратуры.

Конкрэтыя заўвагі выказаны асносна адносіны пасобных твораў.

У абмеркаванні прынялі ўдзел украінскі крытык С. Крымніўскі, С. Васіленкі, Л. Залеская, Г. Карабелініцаў, В. Турбін, М. Фейсцэў, В. Барысенка, Я. Назека, Я. Мазальню.

Незабытае

Прагучаў развіталы гудок паравоза. Паволі пасуваўся назад перон Беларускага вакаала. Цягнік набірае хад, іранасціцца міма фабрычна-заводскіх гмахай маскоўскай Украіны. Ужо за вокнамі вагона замігала святліва марозная смугой дачыня мясіцы Падмаскоўя, аснежаныя гаі і палыны, а мы яшчэ адчуваем ласкавую цеплыню поіскаў рук нашых маскоўскіх сяброў, бачым іх прыветлівыя і крыху засмучаныя перад ростанню ўсёшкі, чым узаемныя гарачыя словы пажаданняў далейшых поспехаў у жыцці і рабоце.

Мы едем дахаты пасля дзесяцідзённага прабывання ў Маскве.

Бывай, Масква! Як родная маці, сустрэла ты прадстаўнікоў беларускага мастацтва і літаратуры, якія прыязджалі паказаць табе свае дасягненні, падаляцца з табой сваімі сённяшнімі здыткамі і планами на будучае. Дзесяць дён ты з матчынай увагай слухала беларускае слова, беларускую песню і музыку, глядзела спектаклі нашых тэатраў, знаёмілася з выяўленчым мастацтвам і народнай творчасцю.

З сымпатычнай удзячнасцю мы пакацілі да, акрыленыя новай творчай энергіяй, поўныя веры ў невчарпальныя магчымасці, што адкрыты перад намі.

Дні, праведзеныя на дэкадзе, пакінулі незабытае ўражанне ў жогнага з яе ўдзельнікаў. Пачынаючы з першых вечараў, калі ў зале Вялікага тэатра загучала беларуская опера «Дзівічына з Палесся», а ў цудоўнай святлай зале імя Чайкоўскага выступілі беларускія паэты з чытаннем сваіх твораў, і канчаною заклячымі вечарамі, масквічы праявілі неаслабую цікавасць да дэкады, гарача прымаўлі кожнае выступленне пісьменнікаў, майстроў мастацтва, тэатральных калектываў і калектываў мастацкай самадзейнасці, актыўна наведвалі выступкі.

Дзе-б ні адбыліся літаратурныя вечары і канцэрты — ці ў вядомых канцэртных залах Масквы, ці на аўтазаводе імя Сталіна, ці ў студэнцкай МДУ, ці ў падмаскоўным калгасе «Барыц», ці ў Доме культуры завода імя Калініна ў Падольску, — усюды можна было заўважыць самыя цёплыя кантакты выступаючых і слухачоў, той кантакт, які яшчэ і яшчэ раз сведчыць аб тым, што наша беларускае мастацтва, гэтак-жа як і наша беларуская літаратура, блізка і вразумна вялікаму брацкаму рускаму народу.

Для нас, літаратараў, асабліва плённымі былі творчыя сустрэчы з маскоўскімі пісьменнікамі ў час абмеркавання новых твораў беларускай прозы, паэзіі, дзіцячай літаратуры, драматургіі, крытыкі і літаратуразнаўства. Абмеркаванні праходзілі звычайна ў атмасферы выключнай добраўзвясці і разам з тым строгай патрабавальнасці, яны налілі характар абмену творчым вопытам і думкамі аб нарэзных праблемах развіцця савецкай літаратуры ў святле задач, якія ставіць перад ёй партыя і народ.

Беларуская літаратура выйшла на шырокае ўсесаюзнае арону, набыла досыць вялікі творчы вопыт, стала адным з перадавых атрадаў шматнацыянальнай савецкай літаратуры. Імёна так разглядаюць нашы старэйшыя сябры па яроу — маскоўскія пісьменнікі і крытыкі. Выказваючы свае думкі аб тым ці іншым твора, аналізуючы новыя з'явы ў нашай літаратуры, яны ў сваю чаргу з глыбокай увагай прыслухоўваліся да думак і творчых вопытаў беларускіх пісьменнікаў.

Успамінаецца, як шэсць год таму назад на дэкадзе беларускай літаратуры ў Маскве з прыватнымі твораў для абмеркавання былі прадстаўлены першыя слававыя раманы, адна аповесць і зборнік апавяданняў — беларуская проза ў той час яшчэ знаходзілася ў стадыі свайго пасляважнага станаўлення. Цяпер-жа літаратурная грамадскасць Масквы з цікавасцю абмяркоўвала такія розныя па тэме і творчай

манеры аўтараў буйныя творы, як «Сустрэнемся на барыкадах» П. Пестрака, «Мінскі напрамак» І. Мележа, «Свята над Іллінкам» М. Паслядовіча.

Мне, як празаіку, надзвычай радасна, што гэтыя творы — а яны толькі частка новай беларускай прозы — атрымалі высокую ацэнку з боку маскоўскіх літаратараў. Гэта — прызначэнне далейшага нязіхнага росту ўсёй нашай прозы.

Разам з тым у час абмеркаванняў было зроблена німаля каштоўных заўваг. Яны датычыліся як пытанняў стану і развіцця савецкай прозы ўвогуле, і беларускай у прыватнасці, так і канкрэтных пытанняў професіянальнага майстэрства пісьменніка. Нясцімна павышаць і ўдасканальваюць майстэрства, ствараць кнігі, якія-б і ў ідэйных і ў мастацкіх адносінах стаялі на высокім узроўні, адвадзілі-б высокую, патрабавальную густу савецкага чытача — вось наша галоўнейшая сённяшняя задача.

Шмат увагі было аддадзена беларускай дзіцячай літаратуры. У абмеркаванні зборнікаў апавяданняў А. Якімовіча, Я. Брылі і зборнікаў дзіцячых вершаў М. Танка і Э. Агняцвёт прынялі ўдзел такія вядомыя рускія дзіцячыя пісьменнікі, як С. Міхалкоў, А. Барто, А. Мустаў. Старэйшыя савецкі дзіцячы пісьменнікі С. Маршак з-за хваробы не мог прысутнічаць на абмеркаванні і запрасіў беларускіх дзіцячых пісьменнікаў да сябе на вятару, каб па-саброўска, задушэна пагутарыць з ім.

Мы маем несумненныя поспехі і ў галіне дзіцячай літаратуры, многія нашы кнігі для дзяцей карыстаюцца папулярнасцю не толькі ў распубліцы, але і за яе межамі. І ўсё-ж дзіцячая літаратура яшчэ адстае ў сваім развіцці ад іншых жанраў беларускай літаратуры, не задавальнае ў поўнай меры ўроўня папмы і патрабаванні юнага чытача. Мала яшчэ ў нас займальных і высокамастацкіх кніг, якія-б захавалі нашу дапытлівую, прагучую да ведаў дэтарву, развівалі і выхоўвалі яе дастойнай зменай стараўшым пакаленням будучыню камунізма.

Пытанні формы дзіцячых твораў, займальнасці, мовы занялі значнае месца ў размове аб дзіцячай літаратуры.

Таварыская атмасфера творчых сустрэч прынцыповы і высокакваліфікаваны ўзровень размовы аб асобных творах і літаратуры і, нарэшце, прынятыя канкрэтыя меры па далейшаму ўмацаванню брацкіх творчых сувязей паміж рускай і беларускай літаратурамі — усё гэта дае поўную падставу гаварыць аб тым, што дэкада прынесла неацэннаму карысць беларускім пісьменнікам, усёй беларускай літаратуры.

У дні дэкады гасцініца Масква прадставіла нам шырокае магчымасці пазнацца з тэма цудоўнымі помнікамі рускай культуры і зодчества. І кожны, хто пабыў у старажытным Брэмлі, у якім яшчэ ўвабасілася ўся вялікая гісторыя зямлі рускай, у маўзалеі Леніна і Сталіна, у музеях, што пабачыў старажытныя помнікі і сучасныя велічныя збудаванні, шумлівыя вуліцы і сонечныя плошчы, той на ўсё жыццё захавае ў сэрцы самыя цёплыя і святлыя ўспаміны аб гэтым, захаванае вобразах Масквы.

Цягнік імчыць беларускімі прасторами — перад вачыма адкрываюцца знаёмыя краявіды: палі, ахуцаныя тоўстай сенавоў койдрай, аснежаныя ясы, каласныя сядзібы, гарыды з магутнымі карпусамі заводаў і фабрык, лініі электраперадач, што прабягаюць праз палі. Тутка і сталіца Савецкай Беларусі — Мінск. Мы вярнемся роднаму Мінску гарачае вітанне Масквы, яго старажынай роднай сям'і. І яшчэ мы вярнем з сабой гарачае жаданне працаваць, звязанае яшчэ больш і лепш у імя ішчасці і будучыні нашага народа, у імя камунізма.

Тарас ХАДКЕВІЧ.
Цягнік Масква — Мінск.

Масква. У залах Акадэміі мастацтва адкрыта выстаўка выяўленчага мастацтва і народнай творчасці Беларускай ССР. На здымку: у адной з залаў выстаўкі. Фото В. Егорова. (Фотакроніка ТАСС).

Маскоўскія газеты пра беларускія спектаклі

«РАСКІДАНАЕ ГНЯЗДО»

«Літаратурная газета» надрукавала заметкі пра дэкадыяны спектаклі беларускіх драматычных тэатраў імя Я. Купалы і імя Я. Коласа.

Аўтар заметак Е. Палыкова адзначае, што п'еса «Раскідаанае гняздо» Я. Купалы прадстаўляе для пастаноўкі ў тэатры вялікія цяжкасці. «У 1913 годзе, не маючы магчымасці рэальна паказаць сялянскае паўстанне, рабочых-агітатараў, якія ўзімаюць народ на барышні, Купала ўвасобіў гэтую тэму ў Неазабытым, які гаворыць маналогі аб вялікім сходзе народным і аб барышні са смакам, што г'е чалавечую кроў. Сыграць гэту п'есу з яе прычыннасцю, сімволікай, песеннай мовай, які бытавую драму аб разбурэнні адной сялянскай сям'і», — азначала падзвіжы яе шырокага дыхання, магутнага прадчування надхадзячай бурі; але таксама заганна было-б пазбавіць яе канкрэтнае бытавога пачатку. Тэатр унікаў гэтай небяспэкі.

Падкрэслены, што калектыв тэатра стараў рэалістычным спектаклем (рэжысёр А. Скібоньскі), у якім за гісторыяй адной сялянскай сям'і бачыў жыццё беларускага народа, аўтар рэзэнзіі дае ацэнку характарам, створаным артыстамі.

«Як жывыя людзі, як характары, акрэслены рэзка, ярка, страсна, уваходзяць у нашу свядомасць худа, з вялікімі вачыма Марыля (Е. Лагоўская) — маці, разбурана абараняюча сваіх дзяцей, прагучыя помсты панау Сымон (А. Шпелер), шікая Зоська (Е. Мацісэва), любячая свайго спакучальніка-паніча, шэры, як яма, прыдушаны вечнай непаспелай працяй стары Лявон (Ц. Сяргейчык), кволя, яснавокі падлетак Данілка (Л. Лічынцэр), які вечна майструе сваю скрыпку».

Далей Е. Палыкова піша, што тэатр правільна зрабіў, калі не арыгульшва, а на поўны голас раскрыў трагедыяны п'есы. «Непазбытым гораў поўныя галошанні Марылі, якая даведзена да смерці мужа; пакутлівы выгляд разбуранага жыцця — усё стаіць гэтак-жа, як у хаце, толькі ікона вісіць на дрэве, і людзі — па звычцы — уваходзяць праз дзверы, якія адножа тырчаць у полі; і сярэд гэтага разбурэння, на фоне зарава захаду сонца — кволя, безабароняная фігура Данілка, малодшага сына Лявона. І усё ад акту да акту маіцца, робіцца больш мужым гучанне гэтага спектакля, маіцца ўпэўненасць у тое, што усё гэтыя заспінутыя бядой людзі, даведзеныя да галечы, зняважаныя ў сваёй веры і любові, усё яны вставяць, прабоўша, як вставяць і перамог народ, прайшоўшы праз мора бед і выпрабаванняў».

Аўтар артыкула робіць папрок тэатру за тое, што ён не паказваў на дэкадзе ні аднаго сучаснага спектакля.

«НЕСЦЕРКА»

Поспехам у маскоўскага глядача карыстаўся спектакль «Несцерка», які паказваў Беларускі дзяржаўны тэатр імя Я. Коласа. Газеты «Правда», «Савецкая культура» і другія надрукавалі рэзэнзіі на гэты спектакль.

«Поспех «Несцеркі» ў маскоўскага глядача не выпадковы, — піша народны артыст СССР К. Зубаў у газеце «Правда». — Гэта вынік вялікай і сур'ёзнай работы рэжысёра Н. Лойтэра, мастака Л. Кроля, усёго творчага калектыву. Спектакль захавала нас народнасцю, яркай камедыянасцю, задушэнасцю беларускіх песень і вяселлю нацыянальных танцаў».

«Добра паучыць вынісіні з гэтага спектакля, — падкрэслівае народны артыст СССР М. Жараў у рэзэнзіі на спектакль, надрукаванай у газеце «Савецкая культура». — Які усё сапраўды народнае, пацярпелае з крыніц народнага жыцця і творчасці, «Несцерка» прыносіць высокую эстэтычную радасць. Гэта сапраўды святочны спектакль, глыбокі і хвалюючы».

Высока ацэньваючы рэзэнзенты вобраз Несцеркі, якая іграе народны артыст СССР А. Ільінін, падкрэсліваючы прастату выканання, пазычваючы героя, яго народны гумар, знаходлівасць і кемлікасць. Адзначаецца, што жывы і выразны прыводзіць А. Ільінін большасць сцэн, і асабліва сцэну суда, дыспут з Самахвальскім, сцэну балагана.

Падрабязна разглядаючы ў артыкулах шікавыя сцэнічныя вобразы, створаныя Ц. Сяргейчыкам (шкялар Самахвальскі), З. Каняпелка (Насця), А. Трусам (Мацей) і іншымі.

Недахопамі спектакля К. Зубаў лічыць тое, што выканаўшы ролі Юрася — А. Шпелера, непаспелуючынасць у развіцці вобраза Мальвіны, якую іграе Я. Глебаўская, прастацінаўнасць у вырашэнні вобраза пана Бараноўскага С. Скальскім.

«ПАУЛІНКА»

«Старая беларуская вёска ўзнікае перад намі ў камедыі «Паўлінка», — піша А. Саладоўнік у артыкуле «Праўдзівае мастацтва», надрукаваным у газеце «Правда». —

Старая, як свет, гісторыя дзядучыні, якой не даюць выйсці замуж за любімага чалавека, пакладзена ў аснову яе сюжэта. Напісаны п'есу неазабыта да Кастрычніцкай рэвалюцыі, Янка Купала здолел надаць ёй вострае сацыяльнае гучанне. Ён высмеяў неазабытага сялянскага абывацеля, які спрабуе сілай выдць дачку за «высокага-роднага». З любоўю і сімпатычнай малое драматург маладых людзей — Паўлінку і Якіма, для якіх асабістае шчасце адкрывае разам з тым дарогу да больш асэнсаванага і свядомага жыцця».

Заслужаны дзеяч мастацтва РСФСР Н. Гарчакоў у рэзэнзіі на «Паўлінку» па старонках «Савецкаго искусства» многа ўвагі аддае выкананым ролям у спектаклі. «Шудоўны вобраз Пранішча Пустарэвіча, створаны Г. Глебавым. Яго з'яўленне ў першым акце — сапраўдны пэдэўр акцёрскага майстэрства».

З вялікім унутраным задорам вядзе ролу Паўлінкі Р. Кашэльніцава. Тэмпераментная, разузная і дасціпная, яе Паўлінка ў той-жа час і лірычная, глыбока адчуваючая натура. Выдатныя па сваёй арганічнасці і мяккасці ў артысці пераходы ад празаічнага тэкста да песень. Глядач верыць Паўлінцы — Кашэльніцавай, любіць яе, ставіцца з вялікай шчыльнасцю да ўсіх перажыванняў героіні.

Цікавы востра сатырычны вобраз старае В. Платонаў у ролі Адольфа Бякоўскага. Нідзе не ўпадаючы ў шорак, апраўдаючы кожны жэст, кожны рух ствараючы ім вобраз, В. Платонаў дасягае выдатнай выразнасці, прымушаючы глядачоў захапляцца сваім акцёрскім мастацтвам. Амаль тое-ж можа сказаць і аб ігры Ул. Дзядзюшкі ў ролі Сіджана Крыніцкага.

Выдатныя па сваёму сакавітаму гумару «падругі жышчы» Крыніцкага і Пустарэвіча: Альбіка — Л. Рэжыка і Агата — В. Пола. Вось ужо сапраўдны сялянскія жанкі! У ігры гэтых таленавітых артыстаў літаральна «прыдрацца» няма да чаго.

Аўтар надзяляў больш чым сніплым матэрыялам ролу Якіма Сарокі, і тэатр правільна робіць, не ўвадзячы гэты персанаж на п'едэстал рэвалюцыянера».

Далей Н. Гарчакоў адзначае ансамблевы характар спектакля, тонкае і мяккае выкананне аркестрам (дырыжор Б. Куцін) музычных фрагментаў, рэжысёрскую работу Л. Літвінава, які паставіў спектакль таленавіта, і вялікім паучэннем меры і добрым рэжысёрскім густам.

«ПАЛЫМЯНЫ СЭРЦЫ»

Апэніш балеу, паказанага на дэкадзе Беларускай дзяржаўнаму тэатрам оперы і балеу, — «Палымяны серцы» (музыка В. Залатарова, лібрэта і пастаноўка А. Ермалаева), прысвечаны рэзэнзіі В. Крыгер у «Вечерней Маскве» і народнага артыста РСФСР Р. Захарова ў «Савецкай культуры».

Даючы станоўчую ацэнку балеу, В. Крыгер спыняецца на разгляду найбольш удалых карцін спектакля. Гэта — пазычыная сцэна вяселля Які і Марыні, многія сцэны з удзелам паўстаўных сялян. Рэзэнзент адзначае таленавітае выкананне балерынай Л. Ражанавой ролі Марыні, цікавы вобраз Які, створаны С. Дрэнчым, жывапісны дэкарацыйны мастак С. Нікалаева, каларытны і красачыны касцюм мастака А. Грыгар'яна і Г. Пешкура.

Разам з тым, В. Крыгер робіць рад істотных заўваг па балеу.

«Асобныя эпізоды балеу, — піша ў артыкуле Р. Захарав, — усё-ж выклікаюць прызнанні. Добра, рэалістычна пераканальна развіццё пачатка балеу, але калі паўляецца князь, узнікаюць умоўнасці і сімволіка. Змяняецца асветленне сцэны, неба заціняецца хмарами і ствараецца ўражанне, нібы разам з князем на народ збіраецца абрушчыцца усё—ўся прырода, што, разумеючы, няправільна. Паўляюцца князь нічым драматургічна не падрыхтаваны, і ён паўстае перад народам, як казачны персанаж, які раптам ні то ўзнік з-пад зямлі, ні то ўпаў з неба».

... Усё абкружэнне князя вырашана балет-майстрам востра і цікава, але таксама ў гратэскавым плане, з прычыны чого ворагі выглядаюць у гэтым спектаклі хутчэй смешнымі і недарэчнымі, чым небяспечнымі і моцнымі.

І яшчэ некалькі заўваг. У другім акце трэба зрабіць больш вразумелым каварны загад князя аб пакарэнні жанчыні. Цяпер здаецца зброй паўстаўным народам выклікае недаўмачэнне. Палёт Які на ланіту ў грывіны князя выгля

